

به نام خدا

**پیش‌بینی ناگویی هیجانی و سبک‌های مقابله‌ای بر اساس سبک‌های
فرزندپروری و ویژگی‌های شخصیتی مادر در دانش‌آموزان دختر
مقطع متوسطه**

مؤلف :

حیدر بابایی عزیزکندی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۵)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب‌رسان موجود می‌باشد

Chaponashr.ir

سرشناسه: بابایی عزیزکندی، حیدر، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآورگان: پیش‌بینی ناگویی هیجانی و سبک‌های مقابله‌ای براساس سبک‌های
فرزندپروری و ویژگی‌های شخصیتی مادر در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه/ مولف: حیدر
بابایی عزیزکندی
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری: ۱۰۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۴۸۳-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: پیش‌بینی ناگویی هیجانی - سبک‌های فرزندپروری
رده بندی کنگره: TP ۹۸۳
رده بندی دیویی: ۶۶۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۶۵۲۱۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیفا

نام کتاب: پیش‌بینی ناگویی هیجانی و سبک‌های مقابله‌ای براساس سبک‌های فرزندپروری و
ویژگی‌های شخصیتی مادر در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه
مولف: حیدر بابایی عزیزکندی
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: الهام غفاری
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۵
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۸۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۴۸۳-۱
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

تقدیر و تشکر:

منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب غربت است و به شکر اندرش مزید نعمت ، هرنفس که فرو می‌رود ممد حیات است و چند برآید مفرح ذات، پس در هرنفس دو نعمت موجود است و بر هر نعمت شکر واجب.

مراتب تقدیر و تشکر خالصانه خود را تقدیم می‌کنم به تمام کسانی که مرا در راه کسب علم و دانش یاری کردند.

تشکر می‌کنم از تمام اساتید محترمی که شمع علم را در دل حقیر روشن نمودند.
تقدیر و تشکر ویژه خود را به استاد بزرگوار آقای دکتر حسن آذرگون تقدیم می‌کنم که عالمانه بنده را در مسیر کسب علم و دانش رهنمون بودند.
و همچنین همه عزیزانی که مرا در تکمیل این کتاب یاری نمودند...

تقدیم به:

پیشگاه مقدس قطب عالم امکان،

حضرت صاحب العصر و الزمان

و

سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین

روح بلند پدرم به استواری کوه،

روح مادرم به زلالی چشمه ساران،

به همسرم به صمیمیت باران،

دخترانم به طراوت شبنم.

فهرست

مقدمه	۱۳
فصل اول: کلیات	۱۷
شیوع و همه گیرشناسی	۱۷
سبب شناسی ناگویی هیجانی	۱۸
تعاریف نظری و عملی متغیرهای کتاب	۲۷
سبک های فرزندپروری	۲۷
تعریف نظری	۲۷
تعریف عملیاتی	۲۷
ویژگی های شخصیتی	۲۸
تعریف نظری	۲۸
تعریف عملیاتی	۲۸
سبک های مقابله ای	۲۸
تعریف نظری	۲۸
تعریف عملیاتی	۲۸
ناگویی هیجانی	۲۹
تعریف نظری	۲۹
تعریف عملیاتی	۲۹
فصل دوم: ناگویی هیجانی	۳۱
مفهوم هیجان	۳۱
مفهوم و تاریخچه ناگویی هیجانی	۳۱
تعاریف ناگویی عاطفی	۳۲
همه گیرشناسی ناگویی عاطفی	۳۵
سبب شناسی ناگویی عاطفی	۳۷
عوامل اجتماعی	۳۷

۳۸		فرزند پروری و ناگویی عاطفی
۳۹		حمایت اجتماعی و ناگویی عاطفی
۴۰		عوامل ژنتیکی
۴۱		عوامل عصبی - زیستی
۴۳		نظریه‌های آگاهی هیجانی
۴۵		رشد زبان و ناگویی عاطفی
۴۷		سبک‌های شناختی هیجانی
۴۸		سبک‌های مقابله‌ای استرس یا فشار روانی
۴۸		تعریف استرس یا فشار روانی
۵۱		استرس تحصیلی
۵۱		سبک‌های مقابله‌ای
۵۲		انواع سبک‌های مقابله‌ای
۵۲		مدل مقابله‌ای موس و بلینگر
۵۴		مدل اندلر و پارکر
۵۵		مدل اسکینر و همکاران
۵۶		مدل لازروس و فولکمن
۵۸		مقابله کارآمد
۵۹		مقابله مسئله‌مدار
۵۹		مقابله هیجان‌مدار
۶۰		مقابله ناکارآمد
۶۱		فرزندپروری
۶۲		انواع سبک‌های فرزندپروری
۶۲		سبک فرزندپروری شیفر
۶۳		الگوی بامریند
۶۵		الگوهای جدید فرزند پروری بامریند
۶۶		الگوی مک کوبی و مارتین
۶۶		الگوی وینتر باتوم

۶۷	الگوی گوردون.....
۶۸	الگوی زیگلמן.....
۷۰	الگوی گرولینگ، دسی و راین.....
۷۱	شخصیت.....
۷۱	تعریف شخصیت.....
۷۳	رویکردهای مربوط به شخصیت.....
۷۳	رویکرد روانکاوی.....
۷۴	رویکرد نوروانکاوی.....
۷۴	رویکرد عمر.....
۷۵	رویکرد شناختی.....
۷۵	رویکرد رفتاری.....
۷۶	رویکرد یادگیری اجتماعی.....
۷۶	رویکرد انسان گرایی.....
۷۷	رویکرد صفات.....
۷۹	طرح پنج عاملی شخصیت.....
۸۶	پیشینه کتاب.....
۸۶	کتابهای داخلی.....
۹۰	کتابهای خارجی.....
۹۳	فهرست منابع و مآخذ.....

مقدمه

در فرآیند رشد انسان دوره‌ها و سال‌های با اهمیتی وجود دارد که نقش آن در تمام طول زندگی اثرگذار است. اوایل دوره نوجوانی از جمله این سال‌های مهم می‌باشد. دوره نوجوانی دوره گذر از کودکی به جوانی بوده که تغییرات اجتماعی، اخلاقی، عاطفی و جسمانی را به دنبال دارد که از سال‌های ۱۰ الی ۱۱ سالگی شروع و تا حدود بیست سالگی در کشورهای پیشرفته ادامه پیدا می‌کند. (کهلمیر^۱، ۲۰۱۹).

دوره نوجوانی از دوره‌های با اهمیت در رشد انسانها است که با عوامل استرس زای بسیاری همراه می‌باشد. این دوره با تغییرات عمیقی همراه است که حفاصل کودکی و بزرگسالی می‌باشد و تغییرات مختلفی را در فرد بوجود می‌آورد (لوین، دالاگون کوری^۲، ۲۰۱۲). دختران در مرحله عبور از نوجوانی به بزرگسالی با انتظارات مربوط به جنسیت خود نیز روبرو می‌شوند (دریکسون^۳، ۲۰۱۳).

دوره نوجوانی سرشار از هیجانات مختلف خصوصاً برای دانش آموزان می‌باشد. هیجان^۴ مفهومی است پیچیده که دربرگیرنده طیف وسیعی از فرآیندهای رفتاری، اجتماعی، زیستی، شناختی، هوشیار و ناهشیار می‌باشد (شیپس^۵ و همکاران، ۲۰۱۵). تخلیه و بیان هیجانات بوجود آمده از تنش از جمله راهکارهای مهار تنش بویژه درخصوص هیجانات منفی است (کاستا^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). یکی از عواملی که می‌تواند مشکلات هیجانی را در نوجوانان ایجاد کند ناگویی هیجانی^۷ است که

۱. kohlmeier

۲. Levin, K. A., Dallago, L., & Currie, C

۳. Driscon

۴. emotion

۵. ships

۶. Costa

۷. Alexthymia

شیوع آن در نوجوانان بخصوص دختران از ۲۱-۷ درصد است (مزی^۱، ۲۰۲۰). ناگویی خلقی بعنوان یک سازه روانشناسی یک ویژگی شخصیتی است که افراد واجد آن مشکلاتی را در شناسایی، توصیف و درک احساسات خود و دیگران دارند. (پلورن^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). این مسئله پیامدهای زیادی را به دنبال دارد بطوریکه در مطالعات مختلف انجام شده ناگویی خلقی با اختلالات متعدد و مختلفی رابطه دارد (قنبرحیدری قمری، ۱۳۹۹).

همانطور که در سطوح بالا اشاره شد دوره نوجوانی از دوران پر استرس زندگی به شمار می‌آید. در سال‌های اخیر راهبردهای مقابله‌ای با استرس و اثرات و نقش آن در کارکردهای اجتماعی گوناگونی مانند فعالیت‌های شغلی و تحصیلی مورد توجه کتابگران قرار گرفته است. نتایج برخی از کتاب‌های انجام شده حاکی از آن است که دانش آموزان برای رویاروی با استرس از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند و یکی از عوامل پیشرفت تحصیلی در دوره متوسطه راهبردی است که فرد برای مقابله با استرس انتخاب می‌کند (ضیغمی و همکاران، ۱۳۹۰) سه سبک مقابله‌ای توسط (لازاروس و فولکمن، ۱۹۸۴) معرفی شده است که شامل: ۱- سبک مقابله مسئله‌مدار، ۲- سبک مقابله هیجان‌مدار، ۳- سبک مقابله اجتنابی می‌باشد.

دلایلی مختلفی در ایجاد اختلالات روان‌شناسی مؤثر است از جمله عواملی که موجب بروز مشکلات عاطفی و نارسایی‌های هیجانی در کودکان و نوجوانان می‌شود سبک فرزند پروری^۳ والدین است (عامریان و همکاران، ۱۴۰۰). طبق نظریه بامریند (۱۹۹۱) از ترکیب الگوهای مختلف رفتاری والدین سبک‌های فرزندپروری بوجود می‌آید که چهار بعد دارد. ۱- والدین مقتدر، ۲- والدین آسان‌گیر، ۳- والدین مسامحه‌گر، ۴- والدین مستبد (مارتیزفرر^۴ و همکاران، ۲۰۱۸).

نوع شخصیت پدر و مادر بسیار بر سبک فرزند پروری ایشان تأثیر می‌گذارد، بنابراین ویژگی‌های شخصیتی والدین بر نحوه ارتباطشان با فرزندانشان نقش دارد (لی و ایکسیانو^۵،

۱. Mezy

۲. pellerone

۳. Parenting style

۴. Martínez-Ferrer

۵. Li, Xiao

بدین ترتیب همانطور که در کتابات اشاره شده در سطور بالا بیان شده است، دوران رشد انسان خصوصاً شخصیت و سبک فرزندپروری والدین بسیار مهم می‌باشد به نحویکه تا سال‌ها اثرات آن در زندگی انسان باقی می‌ماند، لذا با نگاه موشکافانه به مطالعات انجام شده درمورد تأثیر سبک‌های فرزند پروری و ویژگی‌های شخصیتی والدین بر سبک‌های مقابله‌ای و ناگویی هیجانی و ارتباط این متغیرها با یکدیگر علاوه بر اهمیت بسزای پرداختن به این موضوع مشخص می‌شود که تأثیرات شخصیت مادر نیز به تنهایی مورد مطالعه و بررسی قرار نگرفته است لذا این کتاب به با هدف کسب شناخت و بررسی بیشتر و کشف تأثیر سبک‌های فرزند پروری و ویژگی‌های شخصیتی مادر بر سبک‌های مقابله‌ای و ناگویی هیجانی می‌پردازد.